

1. Dictats: Ús de «a/e» àtones

Febre

Amb veu adolorida, el nen crida la mare, que hi va corrents i, només de posar-li la mà al front, s'adona que bull. El nen té els ulls com brases. La mare s'afanya a buscar, a la farmaciola, els supositoris antitèrmics. Li'n posa un i, com que la febre no minva, busca el telèfon del metge; però mira el rellotge i recorda que fins a les deu no obre la consulta. Si li trucava a casa, a les vuit, per una cosa que, segurament, deu ser una grip i prou, el metge faria mala cara. Li trucarà bon punt obri la consulta. El pare de la criatura acaba de sortir, fa un quart, cap a la feina. Li telefonarà, més tard, per dir-li-ho. Mentrestant, li prendrà exactament la temperatura. Va a buscar el termòmetre.

Quim Monzó, *L'illa de Maïans*. Quaderns Crema.

Les grues estaven aturades, ja no pujaven ni baixaven. Dormien a l'andana rovellades, sense rastre de la pintura negra que abans les cobria. Al seu davant hi havia un vailet d'aspecte miserable, ajagut damunt les vies, que observava amb atenció els treballadors del port mentre celebraven l'assemblea del dia. Em va sorprendre l'expressió irònica, quasi agra, que li naixia a poc a poc als llavis i la mirada tendra i salvatge alhora.

—Corre! —va dir una veu, a la seva esquena.

M. Foradada i L. Moratalla, *Català guai. Fonètica i ortografia*. Laertes.

Al voltant de la plaça seien sobre les baranes nois i noies de quinze anys. Les noies, de cabells llargs, de llargues cames cobertes amb la roba blanca dels pantalons. Els nois, amb jerseis vermells i pantalons de color blau marí com a uniforme general. Al fons, a mà dreta, en una reserva gairebé sociològica o zoològica, hi havia una vintena de nois i noies més grans i d'aspecte més descarat. En Jaume Vázquez es dirigí vers aquest racó. Darrere d'aquesta gent, la porta d'un bar, discreta i amable. Més enllà, deu o dotze membres més de l'espècie en extinció que poblava aquell tros marginal de la plaça.

Vicenç Villatoro, *Papers robats que cremen*. Laia.

2. Dictats: Ús de «o/u» àtones

La parla humana difereix de les accions animals que són senyals, fins de les que usen la veu, per la seva diferenciació més gran. Els gossos, per exemple, no fan sinó dues o tres menes de soroll, posem que lladren, udolen i gemeguen: un gos no pot moure un altre gos sinó mitjançant aquests pocs senyals distintes. Els llores poden fer sorolls molt variats, però no sembla pas que reaccionin de manera diferent a sorolls diferents. L'home fa sorolls vocals de moltes menes, i fa ús de la varietat: sota certs tipus d'estímul produeix certs sons vocals, i els altres homes, quan escolten aquells sons, executen la reacció apropiada. Dit concisament, dins de la parla humana, sons diferents tenen sentits diferents.

L. Bloomfield, *El llenguatge*. Seix Barral.

Francesc de B. Moll o la bonhomia quan no és postissa

Vaig conèixer en Francesc de Borja Moll un dia rúfol del desembre de 1977. Recordo que vam passejar per Barcelona sota un fred que pelava i que ell duia un abric que gairebé li tapava tota la cara. Només se li veia el nas i, no sé per quina raó, em va fer pensar en un actor de teatre, d'aquests d'abans, obligats a fer «bolos» per aquests mons de Déu, passant gana i fred mentre que es convertien en déus damunt l'escenari. Potser m'hi va fer pensar perquè reia molt i, de tant en tant, afluixava un entretoc surrealista que, a ell, encara li feia més gràcia.

Vaig notar que no era un home que es deixés ensarronar a la primera, i que em replicava amb somriure un pèl murri quan jo li parlava del seu mestre, mossèn Antoni M. Alcover, que ell adorava, malgrat el caràcter una mica ferreny del mallorquí.

Montserrat Roig, article d'opinió publicat al diari *Avui*, 20-2-1991 (fragment adaptat).

El negoci és el negoci. Un florista de la Lorena francesa, el nom del qual no s'ha fet públic, havia trobat la terra de fer pipes. Amb la seva furgoneta visitava els cementiris de la rodalia de Metz i recollia les flors que els entristits familiars havien ofert a la memòria dels seus difunts.

La majoria de flors les havia venut ell mateix, de manera que, amb el sistema inventat, podia cobrar dues o tres vegades la mateixa mercaderia. L'ambició el va perdre. Quan ja havia ampliat el seu negoci a una trentena de cementiris, la policia el va descobrir. No tenia cap excusa. Va explicar que robava tant les flors naturals com les artificials, i que ell, pacientment, tornava a confeccionar corones i rams. Que només aprofitava la matèria primera.

El negoci és el negoci. Però els que viuen del respecte dels vius, als morts, els haurien de tenir una mica de respecte. I en aquest cas, només comptava la pesseta podrida.

«Els corbs també mengen flors», article publicat al diari *Avui*, 1983 (fragment adaptat).

3. Dictats: Ús de essa sonora i de essa sorda

La taverna del port*

A les vuit, quan era ja negra nit, un remolcador va fer arribar sota les portes les quatre barcases que arrossegava. Això augmentà la concurrència del Cafè de la Marina. Foren ocupades sis taules. La gent conversava de l'una a l'altra. Els qui entraven, deixaven darrere seu rajolins d'aigua, s'espolsaven les botes llefiscoses. A l'habitació del costat, il·luminada per un llum de petroli, les dones anaven a fer provisions. L'aire era espès. Parlaven d'un accident que hi havia hagut a la resclosa 8 i del retard que segurament tindrien els vaixells que pujaven.

Georges Simenon, *El carreter de la providència*. Edicions 62.

---

* Aviseu que les xifres s'escriuin amb lletres (excepte la resclosa 8) i que el Cafè de la Marina és un nom propi.

La zebra del zoològic té un zero de geografia

La senyora Rosa Camarasa i Manises és la professora de geografia del zoològic i està molt empipada amb els seus alumnes. Ja no sap què fer perquè siguin més disciplinats i, sobretot, perquè estudiïn. I això que ella sempre hi ha posat molt de zel, en això. De sempre ha considerat que la seva feina era molt exigent i que de la mateixa manera que ella es passava hores i hores preparant les classes, corregint els quaderns, mirant de fer més atraient la geografia, també havia d'exigir dels seus alumnes el mateix entusiasme.

—Nazària, fes el favor d'endinsar-te en l'explicació de l'Àfrica que hem fet aquests dies —va dir a una zebra que no parava quieta ni un moment.

—No en vull saber res, de l'Àfrica, jo —va respondre, impertinent, la zebra Nazària, mentre etzibava una guitza al lleó Bizantí.

La senyoreta restà astorada: no se'n sabia avenir, de tanta impertinència. Quan encara estava fent oh! i ah! d'indignació per aquella mala conducta es va sentir un xiscle molt intens. Resultava que l'elefant Azaries enfonsava una de les potes a la panxa del mico Nicasi i aquest, enfellonit per la lesió, mossegava la cua del seu company atacant.

www.lazebranazaria.blogspot.com

Misteris al bosc

No hi ha boscos espessos sinó petits ramats d'arbres damunt d'un turó, o fileres de pollancre grisencs vigilant els misteris del riu. Amb tot, els escassos grups d'arbres permeten la llegenda i l'encantament. Tothom tem els alzinars i les rouredes perquè són estimats per les bruixes i els gnoms; les fades, les nimfes i els fantasmes en són els reis i es guarden prou bé de trepitjar les terres de secà, ara sense la catifa de tiges, només amb les monòtones cicatrius de l'arada i un polsim de gebre, de boira i de neu esmicolada. Tots els sers fantasmagòrics viuen als petits boscos i no en surten mai perquè necessiten el baf de la fulla peluda, sempre verda, de l'alzina, les escorces clivellades dels roures. Sobretot s'estimen les alzines, que poden viure com ells, milers d'anys i, per tant, ho saben tot, més que no pas els pobres pagesos que amb recança i fatigues llauen els trossos de blat i d'ordi.

J. Barceló, *Ulls de gat mesquer*. La Galera.

4. Dictats: Ús de «b/v/w»

No entenc per què ell no se'n fa càrrec. Potser ja és massa tard, potser la meva actitud l'ha desconcertat. Jo aprenc amb lentitud, però tinc set de coses noves i per això prenc tot allò que la vida m'ofereix. Ell no sap que rep de mi tanta admiració perquè la hi dono amb quietud, sense fer gaires escarafalls. Tanmateix reconec que el nostre amor ja no és sòlid sinó àcid. Ell és cada vegada més calb i més esquerp. La seva absència absurda, obscura, m'omple de solitud i em fa difícil subsistir. Ja no tinc salut i el fred s'apodera del meu ànim covard.

M. Foradada i L. Moratalla, *Català guai. Fonètica i ortografia*. Laertes.

Intriga en el club del cabdill àrab

Prop de les platges de la costa del Cap de la Serp hi havia un edifici gran que presentava aspectes molt misteriosos i despertava la curiositat dels habitants del poble proper. Es preguntaven, els uns als altres, quin objectiu devia tenir aquell club estrany, si amagava algun assumpte poc clar, alguna cosa relacionada amb la delinqüència. La població estava dividida pràcticament en dos bàndols: uns optaven per dir que no hi havia res de dolent, que senzillament el cabdill àrab volia tranquil·litat i com que tenia diners... Altres, en canvi, optaven per pensar que tot allò estava destinat a obtenir algun benefici poc clar. No s'explicaven les entrades i les sortides a altes hores de la nit. Ningú del poble, però, no sabia res del cert. Tot eren opinions que no tenien altre objecte que entretenir la curiositat.

En Jacob i en Job eren dos amics molt amics entre ells i molt amics, també, de les aventures. Pensaven que, sense dir res a ningú, podien investigar el misteri de l'edifici misteriós.

—Mira, Jacob —li va dir en Job un matí que passejaven per la platja sense saber ben bé què fer—, hauríem de fer un pla per tal d'esbrinar el que passa en el club del cabdill àrab.

—Sí, és clar —li va respondre en Jacob—, però ho hauríem de fer de nit, que és quan passen coses, si en passen, que de moment no sabem res del cert.

Era un home que tenia un geni més fort que una patata crua. Per menys de cinc cèntims li pujava la sang al cap i s'enfurismava d'una mala manera. I això que en temps de calma semblava un home com qualsevol altre: ni alt ni baix, ni gras ni sec, ni savi ni ruc. Però quan li pujava la mosca al nas, ai!, era una tempesta de llamps i trons amb cames. Llavors tot ho feia anar en doina: el que era a dalt anava a baix, i el que era a baix anava a les Quimbambes. Mentrestant tots els qui eren per allà al volt desapareixien en el temps just de fer un badall.

Miquel Desclot, *A la punta de la llengua*. Cruïlla.

5. Dictats: Ús de «g/j», «tg/tj», «x/ix», «tx/ig»

Les bruixes, per entrar en la comunitat bruixesca, han de signar un pacte amb el diable, però no poden emprar cap estri metàl·lic a tall de ploma; s'han de valer obligadament d'un element vegetal, i la gent diu que fan servir de ploma pues d'argelaga; se les claven al braç fins a fer-ne rajar sang, que els serveix de tinta. D'aquí ve que hom anomeni l'argelaga «ploma del diable». Les bruixes celebren llurs reunions les nits dels dissabtes als cims de muntanyes i en grans boscos, on efectuen les danses al voltant d'arbres, generalment d'un roure ben cepat o d'una alzina ben ufanosa.

Joan Amades, *Folklore de Catalunya*. Selecta.

Vaig ser molt feliç en aquell viatge. Recordo que teníem el projecte de fer el recorregut en quatre cotxes i de portar l'equipatge més imprescindible. El meu primer festeig, el meu primer enuig seriós, el meu primer mareig important, tot va succeir en aquell viatge. L'únic problema important va ser que en Gerard va adjudicar-me en Jeremies i la Gertrudis com a companys de cotxe; però aviat vaig desfer-me d'aquells mamarratxos! Vaig engegar-los a passeig i vaig deixar-los tirats a la carretera perquè es van passar molt i no em mereixen cap respecte.

Al vespre, després d'una dutxa, una mica de xampany i una estona de regateig amb la Joana, vaig arreglar-ho per anar amb en Jesús i la Gemma, que són gent «catxonda» que t'ajuda i no et punxa contínuament, ni pretén donar una imatge falsejada.

M. Foradada i L. Moratalla, *Català guai. Fonètica i ortografia*. Laertes.

Fa ja molt de temps que vaig pujar per primera vegada al pont d'aquest terrible navili i penso que els raigs del meu destí s'estan concentrant en un focus. Homes singulars i incomprensibles! [...] Els estranys mariners passen pel meu costat sense parar esment en mi. Amagar-me seria una total bogeria, ja que aquesta gent no em vol veure. Fa tot just un moment que he passat per davant els ulls del segon de bord; no fa gaire que m'he aventurat a la cabina privada del capità i he agafat, d'allà mateix, els materials amb què he anat escrivint tot això des del començament fins a aquestes ratlles. De tant en tant continuaré redactant aquest diari. [...] En últim moment tancaré el manuscrit dins una ampolla i la llançaré al mar amb aquest escrit a dins.

Edgar Allan Poe, *Manuscrit trobat dins una ampolla*.

Antologia: El text narratiu

—Adeu! Adeu! Fins demà! —la Marisa Everley va saludar amb la mà el darrer dels seus nous companys de classe que li desapareixia de la vista. Aleshores, com si es despertés d'un somni agradable i adonant-se que no era cap somni, la Marisa va mirar al seu voltant: d'un en un, els seus nous amics l'havien deixat sola en un carrer desconegut. Amb els ulls ben oberts, la Marisa intentava reconèixer algun punt de referència. Va llegir els rètols dels carrers de més a prop, però cap no li era conegut.

«Ostres, la Tina!», s'havia descuidat d'esperar la seva germana petita a la sortida de l'escola, tal com havien quedat. La Marisa va sospirar en adonar-se com n'era d'inútil.

—Que t'has perdut? —li va dir una veu darrere seu.

La Marisa es va tombar, sorpresa, i va veure una noia alta i ossuda que carretejava una gran pila de llibres i l'observava a través d'unes ulleres de vidres gruixuts.

—Sí. Com ho saps?

—És que fas cara d'estar desorientada —li va dir la noia—. Et mires les plaques dels carrers com si no les haguessis vist mai.

—És que és veritat —va confessar la Marisa.

—Saps la teva adreça?

—És clar! —va contestar **emmurriada**.

—No t'ho prenguis malament, dona. Només era una pregunta.

—Ja ho sé, ja ho sé, ho sento. És que no soc tan curta com sembla —la Marisa va donar la seva adreça a la noia—. Saps on és?

—I tant, i no és gens lluny d'aquí. Que ets nova?

—Sí —la Marisa va acotar el cap.

—Doncs si vols t'ensenyo el camí.

—Ets molt amable, em faries un favor.

Aquella noia alta va somriure i es va presentar formalment. La Rachel Ellis anava al mateix curs que la Marisa, però en una altra classe. Tenia la cara prima i **cantelluda**, la muntura fosca de les ulleres era gairebé del mateix blau que els seus ulls i accentuava una mirada intensa i intel·ligent. Portava els cabells, llisos i negres, tallats a l'alçada de la barbeta i amb la ratlla al mig, cosa que li feia la cara encara més angulosa.

La Marisa va trobar que la Rachel era una persona molt interessant, tot i que tenia un cert aire de bruixa.

Ben pensat, tothom a qui havia conegut a l'escola nova era molt original.

—T'agrada Schubert? —va preguntar la Rachel a la Marisa mentre l'acompanyava cap a casa.

—En Schubert? —la Marisa va pensar en els seus nous companys de classe, però no recordava ningú que es digués així. Era un professor, potser?— Ah, sí, fa unes classes molt apassionants.

—Quines classes? Deu fer uns cent cinquanta anys que és mort.

—Ah, aquell Schubert, vols dir! —la Marisa encara no sabia de qui li estava parlant la Rachel.

—Sí, Franz Schubert, el compositor. És que jo soc pianista. Bé, almenys ho seré de gran —va confessar amb tota naturalitat mentre caminaven—. Però no professional. Em vull dedicar a la biologia molecular, i en el temps lliure que em deixin els experiments sobre l'ADN o les investigacions sobre la sida, per relaxar-me, tocaré Schubert i Bach al meu piano de cua. I criaré cocker spaniels.

—Caram! —la Marisa estava impressionada amb la confiança en si mateixa que tenia la Rachel. Ella que ara mateix no estava segura ni d'on era casa seva, no es podia ni plantejar què volia ser quan fos gran.

Marcy Rudo, *La nena nova*. Bambú (fragment adaptat).

---

emmurriada: enfadada, amb cara seriosa.

cantelluda: angulosa, amb els trets molt marcats.

Antologia: El text narratiu

La Martina Hofer, la mare d'en Karl, era historiadora de l'art a la Universitat i també escrivia crítiques per al diari local, per això estava convidada a totes les exposicions i per això ells havien triat l'àrea de pintura com a tema per al treball que havien de lliurar a primers de maig. Uns altres grups treballaven l'òpera, el ballet, el teatre, la literatura, el jazz i tot el que se li havia acudit a en Rainer Zach, el seu professor de Socials. Havien de fer un **treball de camp** assistint al local per poder descriure l'ambient i les pintures i després fer una entrevista àmplia a l'artista que havia tocat a cada grup. En el seu cas, havien d'anar a la inauguració, fer una descripció i anàlisi dels quadres, parlar de la formació i de la carrera del pintor i preparar una entrevista en la qual els havia de parlar sobre el seu concepte d'art, la seva **rellevància** social, el seu significat i totes aquestes coses. La Irene esperava sincerament que els quadres li agradessin perquè no es podia imaginar què es podia arribar a dir sobre una pintura. Si hagués estat una novel·la hauria estat més senzill, la lectura li havia agradat de tota la vida, però els quadres... Tanmateix, el professor havia pensat que per a l'an i per a ella, com que eren estrangers, era més fàcil treballar sobre una manifestació artística per a la qual el domini de la llengua no fos important, com ho era per al teatre o la poesia.

[...]

A la classe de Socials, tot i que eren les vuit del matí i el temps havia tornat a canviar fins al punt que les teulades de davant de l'institut apareixien cobertes d'una fina capa de neu, la Irene va somriure per a si mateixa. Amb prou feines havien passat vuit mesos des que va arribar per primera vegada a l'aula 207 i el que aleshores li havia semblat un món nou i estrany s'havia convertit dia a dia en la seva vida normal igual que aquell grup d'estrangers als quals temia enfrontar-se el setembre i que ara eren els seus companys, amics gairebé tots, bona gent que **ensopegava** amb la gramàtica espanyola igual que ella amb l'alemanya i tots plegats amb l'anglesa. L'idioma, que durant els primers dies havia estat amb prou feines una pila de sorolls **inidentificables**, s'havia convertit en una cosa habitual, agradable i fins i tot còmoda, una llengua en la qual ara somiava algunes nits gairebé sense adonar-se'n.

L'Inge, l'Anja i la Hilde estaven en plena presentació del seu treball. A elles els havia tocat un musical que s'acabava d'estrenar al Landestheater i havien tornat entusiasmades de l'espectacle, de la manera fantàstica com tot l'equip els ho havia ensenyat tot: el vestuari, el maquillatge, els trucs d'escena, la il·luminació. Havien portat una cinta amb unes quantes cançons i ara, que ja havien acabat d'exposar-ne l'argument, els feien escoltar els moments musicals més destacats contenint-se per no interrompre la música amb els seus records i aclariments. El professor Zach semblava molt satisfet dels resultats i la Irene no parava de preguntar-se quina reacció tindria quan sentís les opinions de l'artista que els havia tocat a ells i veiés les fotos que la Martina els havia ajudat a reunir a base de catàlegs d'exposicions passades. Havien triat les menys repugnants però no obstant això, si no es tenia el costum de veure les teles d'en Kurti Innauer, la cosa podia ser forta.

Elia Barceló, *El cas de l'artista cruel*. Edebé.

treball de camp: estudi fet en el lloc mateix on hi ha allò que es vol estudiar.

rellevància: importància.

ensopegar: topar contra un obstacle, tenir dificultats.

inidentificable: es diu d'una cosa que no es pot reconèixer.

Antologia: El text descriptiu

Els cow-boys

He convidat els meus amics a venir a casa aquesta tarda per jugar a *cow-boys*. Han vingut amb totes les seves coses. En Rufus ha portat la disfressa de policia que li havia regalat el seu pare, amb la gorra, les **manilles**, el revòlver, la porra i el xiulet; l'Eudes portava el barret vell de *boy-scout* del seu germà gran i un cinyell amb un munt de cartutxos de fusta i dues pistoleres, i a dins, dos revòlvers terribles amb les culates fetes amb la mateixa mena d'os que la **polvorera** que el pare va comprar a la mare després de barallar-s'hi per culpa del rostit que va sortir cremat i que la mare va dir que era per culpa del pare, que havia arribat tard. L'Alceste anava d'indi, portava una destrat de fusta i el cap ple de plomes, semblava talment un pollastre; en Geoffroy, a qui agrada molt de disfressar-se i que té un pare molt ric que li dona tot el que ell vol, anava totalment vestit de *cow-boy*, amb uns pantalons de pell de be, una armilla de cuir, una camisa de quadres, un barret immens, uns revòlvers de taps i uns esperons amb unes punxes terribles. Jo duia un antifaç que m'havien regalat per carnestoltes, el meu fusell de dards i al voltant del coll un mocador vermell que havia estat de la mare. Anàvem de por... [...]

—Au va, doncs —he dit—, jo seré el noi de la pel·lícula i tindrè un cavall blanc i vosaltres sereu els dolents, però al final guanyaré jo.

Els altres no hi han estat d'acord, això és el que és empipador: quan un juga tot sol no s'enfada mai, però quan juga amb d'altres els altres sempre acaben buscant raons.

—Per què no he de ser jo el noi de la pel·lícula? —ha dit l'Eudes—, i a més, per què no puc tenir un cavall blanc jo també?

—Amb aquesta cara que fas no pots ser de cap manera el noi de la pel·lícula —ha dit l'Alceste.

—Tu, indi, més val que callis o et ventarà una puntada de peu a la cua! —ha dit l'Eudes, que és molt fort i li encanta donar cops de puny al nas dels altres; és per això que allò de la puntada de peu a la cua m'ha estranyat, però és cert que l'Alceste semblava un pollastre enorme.

—En tot cas —ha dit en Rufus—, jo seré el xèrif.

—El xèrif? —ha dit en Geoffroy—. On s'és vist un xèrif que porti una gorra de gendarme? No em facis riure!

Es veu que això no li ha fet gaire gracia, a en Rufus, perquè el seu pare és policia.

—El meu pare —ha dit— porta una gorra com aquesta i no fa riure ningú!

—Faria riure tothom si anés vestit així a Texas —ha dit en Geoffroy i en Rufus li ha ventat una bufetada.

Llavors en Geoffroy s'ha tret un revòlver de la pistolera i li ha dit:

—D'això, te'n penediràs, Joe!

I en Rufus li ha clavat una altra bufetada i en Geoffroy ha caigut per terra tot fent pam! amb el revòlver; llavors en Rufus s'ha posat les mans al ventre, ha fet tot de ganyotes i ha caigut tot dient:

—M'has matat, mala bèstia, però seré venjat!

Jo galopava pel jardí i amb la mà em picava el cul per anar més de pressa i l'Eudes se m'ha acostat.

—Baixa d'aquest cavall —m'ha dit—, ara el cavall blanc el tindrè jo!

—No senyor —li he dit—, soc a casa meua i el cavall blanc el tindrè jo.

I l'Eudes m'ha donat un cop de puny al nas. En Rufus ha tocat fort el seu xiulet.

—Tu ets un lladre de cavalls —ha dit a l'Eudes—, i a Kansas City els lladres de cavalls se'ls penja!

Llavors l'Alceste ha vingut corrents i ha dit:

—Un moment! Tu no el pots penjar, el xèrif soc jo! [...]

Sempé i Gosciny, *El petit Nicolas*. La Galera (fragment adaptat).

manilles: dues anelles de metall unides per una cadena que es tanca al voltant dels punys d'una persona.

polvorera: estoig amb pólvores per al maquillatge del rostre.

Antologia: El text descriptiu

Es van apropar a la porta i van esperar, darrere d'un grup de gent vestida igual que **punks** amb diners, que els arribés el torn d'entrar. L'Ian i en Karl es van col·locar darrere de la Irene i van deixar que fos ella la primera a passar i ella, igual que tantes vegades, va pensar que s'hauria estimat més que l'haguessin deixat l'última. Avantatges de ser una noia i de tenir amics educats.

A la porta, dues noies, una a cada banda, primíssimes, amb un maquillatge molt pàl·lid i ulleres fosques allargaven als qui arribaven unes copes altes plenes d'un líquid blau llampec. La sala, de sostre de volta, era força fosca i molt més silenciosa del que calia esperar amb la gran quantitat de persones que l'emplenaven. Les parets de pedra, on suposadament hi havia d'haver quadres, apareixien cobertes amb draps blancs, igual com llençols arrugats estesos. Un ritme **tecno** insistent sonava com a música de fons i a les cantonades cremaven en amples cendrers de ferro forjat d'aspecte medieval dotzenes de varettes d'un perfum intens i **dolçàs**. [...]

Van localitzar la Martina al fons de la sala parlant amb un senyor força calb, amb un impressionant nas ganxut al damunt del qual feien equilibri unes ulleres de metall amb guarniments d'esmalt de colors. [...]

Es van encendre dos focus, un de vermell i un de verd, la Martina es va enretirar cap al fons, el senyor conseller es va ajustar les ulleres sobre el nas i al costat seu es va materialitzar un home que va motivar l'aplaudiment sobtat de la sala: alt, ample d'esquena, vestit amb pantalons de cuir negre i una armilla del mateix material que deixava veure els seus braços musculosos i el seu pit tatuat, una orella plena d'anelles de plata de mides diferents i els cabells, llargs i blancs, recollits en una cua al capdamunt del cap. En Kurti Innauer era la cosa menys semblant a un pintor que la Irene es podia afigurar. Una cicatriu llarga i fina li creuava la galta esquerra des del lacrimal de l'ull fins a la comissura de la boca, la qual cosa feia que el llavi es torcés lleugerament cap avall i li donava una expressió **desdenyosa** sempre que no somreia. [...]

Elia Barceló, *El cas de l'artista cruel*. edebé.

punks: seguidors d'un moviment musical provocador, que sovint vestien de manera extravagant.

dolçàs: d'un dolç que embafa.

tecno: estil musical caracteritzat per l'ús d'aparells electrònics.

desdenyosa: que expressa desdeny, menyspreu, manca d'interès.

Una festa inoblidable

Tots els convidats a la festa vam pujar en una limusina negra, enorme i molt ràpida, que conduïa un xofer alt i seriós però molt amable i educat, vestit amb uniforme. El vehicle estava recobert per dins amb plafons de fusta lluenta de color fosc. Els seients, de cuir blanc suau, eren molt còmodes, i l'ambient estava perfumat amb una aroma fresca i delicada. Ens sentíem una mica cohibits viatjant en condicions tan poc habituals i gairebé no gosàvem parlar, sols ens miràvem amb els ulls brillants i un somriure còmplice a la cara. La situació era emocionant, estranya però divertida.

En arribar al nostre destí el xofer va sortir del cotxe, ens va obrir la porta i ens va conduir fins a la casa a través d'un jardí molt ben cuidat. El camí no era gaire llarg, però els meus peus, calçats amb sabates estretes de taló alt, trepitjaven insegurs cada pedreta, i el vestit llarg de seda negra, molt ajustat, m'obligava a caminar a poc a poc. I quan tot just entràvem al vestíbul, ornat amb plantes i flors de molts colors, vaig rrelliscar en el terra polit, amb tanta mala sort que em vaig trencar una cama!

Aquella nit els meus companys van gaudir d'una gran festa i un sopar exquisit en uns salons preciosos, ben il·luminats i decorats, però jo la vaig passar a la sala d'urgències d'un gran hospital, envoltada de parets fredes de rajola blanca, trista i sola i amb la cama adolorida... Una festa inoblidable!

Antologia: El text conversacional

En Bernat arribà corrents, esbufegant.

—He sentit el pregó, he sentit el pregó!

Des de la cuina, la família va sentir els crits que el noieta feia en passar la porta.

—Noi, quins tambors! Prum, prum, prum!

Havia entrat a la cuina i el seu pare, dret vora la taula, el mirà amb ulls severos. La mare, asseguda vora el foc, enretirava unes cebes fetes al caliu. La Maria, la germana, portava uns plats de fusta de la lleixa fins a la taula. En Jaume, l'altre germà, passava els dits al llarg d'un cinyell que s'havia **adobat**. Vora seu, hi havia encara les eines.

—Tambors? —preguntà en Jaume.

—Sí, tambors. Eren uns enviats del **virrei**. Passen pels pobles i fan una gatzara...

La Maria havia deixat els plats sobre la taula i s'hi repenjà de mans.

—I què deia el pregó?

Però el seu pare aixecà la mà en un gest d'aturada.

—Espera.

Va acostar-se al noieta. Aquest, menut com era, hagué de llançar encara el cap més endarrere per mirar aquell tros d'home.

—Primer —feu el pare— voldria saber qui t'ha ensenyat a tornar tan tard del poble. Respon!

Era veritat. Fosquejava i del poble a la masieta hi havia ben bé mitja hora.

—Els soldats... —feu en Bernat abaixant la vista.

—Molt bé! Tu, mirant els soldats i nosaltres aquí anguniejats.

El germà gran va alçar-se de la cadira, deixà el cinyell i hi intervingué:

—Potser els soldats s'ho valien. Eren **llampants**, no?

—Tu, calla —manà el pare.

En Bernat feu acció d'agenollar-se. Però la manassa del pare l'en retingué.

—Que no soc un bisbe, jo —va dir—. No cal que t'agenollis. Però no ho tornis a fer. Si vas al poble, abans de fer-se fosc, tornes. Hi hagi soldats o hi hagi... o hi hagi el mateix rei!

—Ca! —va comentar en Jaume—. El rei no es molestarà a venir per aquests **rodals**.

—Més grassos aniríem —comentà el pare, mentre s'asseia a la cadira gran.

Les dones posaven una olla a taula. La mare feu una creu al pa amb el ganivet i després comença a **llescar-lo**. Tothom va callar uns moments.

—I... què deia el pregó dels soldats del virrei? —demanà el pare.

En Bernat es gratà el clatell.

—No ho he entès.

—És que parlaven foraster?

En Bernat obrí la boca.

—No... És que no ho he sentit bé.

Josep Vallverdú, *Bernat i els bandolers*. La Galera (fragment adaptat).

adobar: reparar una cosa que està espatllada o trencada.

virrei: persona que governa un territori en representació del rei.

llampant: lluent de tan nou i polit.

rodal: terreny que es distingeix del circumdant per alguna circumstància, especialment per les plantes que hi neixen.

llescar: tallar a llesques.

Antologia: El text persuasiu

M'adreço a vosaltres perquè em cal que m'ajudeu. Hem de mobilitzar el nombre més gran possible d'homes i joves perquè defensin aquest canvi. No volem només parlar-ne, sinó que també volem intentar-ho, assegurar-nos que és tangible.

Fa sis mesos vaig ser nomenada ambaixadora de bona voluntat d'ONU Dones. Com més parlava de feminisme, més m'adonava que lluitar pels drets de les dones ha esdevingut massa sovint un sinònim d'odi envers els homes. Si hi ha alguna cosa que sé del cert és que això s'ha d'acabar. El feminisme, per definició, és la creença que els homes i les dones han de tenir igualtat de drets i d'oportunitats. Aquesta és la teoria política, econòmica i social de la igualtat de drets.

[...] Crec que tinc dret a cobrar el mateix que els meus companys homes. [...] Crec que és un dret que les dones participin en les polítiques i les decisions que afecten les seves vides. Crec que tinc el dret de gaudir socialment del mateix respecte que reben els homes.

Però malauradament no hi ha ni tan sols un país al món on les dones puguin aspirar a aquests drets. Encara cap país al món no pot dir que ha aconseguit la igualtat de gèneres, tot i que aquests drets estan considerats com a drets humans.

Jo soc una de les afortunades. La meva vida ha estat privilegiada, perquè els meus pares no em van estimar menys pel fet de ser una nena. La meva escola no em va limitar pel fet de ser una nena. Els meus professors no van creure que no arribaria gaire lluny pel fet que algun dia podria ser mare. Totes aquestes influències m'han fet com soc ara, ambaixadora de la igualtat de gènere. [...]

Si encara odieu el mot *feminisme*, penseu que el més important no són les paraules sinó les idees i les aspiracions que duen al darrere. Perquè no totes les dones han rebut els mateixos drets que jo tinc. De fet, segons les estadístiques molt poques els han aconseguit. [...]

Homes, m'agradaria aprofitar aquesta oportunitat per convidar-vos formalment a treballar a favor de la igualtat de gèneres. [...] Quan els homes s'alliberin dels estereotips de gèneres, les coses canviaran per a les dones com una conseqüència natural. Quan als homes no els calgui ser agressius per ser acceptats, les dones no es veuran obligades a ser submises. Quan als homes no els calgui controlar, les dones no seran controlades.

Tant els homes com les dones s'haurien de sentir lliures per ser sensibles. Tant els homes com les dones haurien de sentir-se lliures per ser forts. Ja és l'hora de deixar de considerar els gèneres com ideals oposats, de definir-nos no pel que no som sinó pel que som.

Podem ser més lliures i és d'això que tracta la campanya HeForShe, de la llibertat. Vull que els homes acceptin de participar en aquesta tasca, per tal que les seves filles, germanes i mares puguin alliberar-se dels prejudicis, i també perquè els seus fills es puguin permetre ser vulnerables i humans, que reclamin una part de la seva personalitat que han deixant de banda, i d'aquesta manera siguin una versió més autèntica i completa d'ells mateixos.

Podreu pensar: Qui és aquesta noia de *Harry Potter*? Què fa a l'ONU? Jo també m'ho he estat preguntant a mi mateixa. Tot el que puc dir és que aquest problema m'interessa, i vull que la situació millori. I veient tot el que he vist, i tenint aquesta oportunitat, sento la responsabilitat de dir-ne alguna cosa. L'estadista Edmund Burke va dir que tot el que necessiten les forces del mal per guanyar és que els homes i les dones que són bons no facin res. [...]

Discurs de l'actriu Emma Watson a la seu central de l'ONU a Nova York per presentar la campanya HeforShe a favor de la igualtat de gènere, 20-9-2014 (fragments, text adaptat).

Antologia: El text persuasiu

Si hi ha algú allà a fora que encara dubta que Amèrica és el lloc on tot és possible; que encara es pregunta si el somni dels nostres fundadors és viu entre nosaltres, que encara qüestiona el poder de la nostra democràcia: aquesta nit és la seva resposta. [...] Hem esperat molt de temps, però aquesta nit, gràcies al que hem fet avui, en aquesta elecció i en aquest moment decisiu, el canvi ha arribat a Amèrica. [...]

El camí que ve serà llarg. [...] Us escoltaré, especialment quan no estiguem d'acord, i per sobre de tot us demanaré que us uniu a la tasca de refer aquesta nació de l'única manera que s'ha fet a Amèrica durant dos-cents vint-i-un anys —illa a illa, maó a maó.

[...] Aquesta victòria sola no és el canvi que perseguim, és només l'oportunitat que tenim per poder fer aquest canvi. I no s'esdevindrà si tornem enrere. No s'esdevindrà sense vosaltres.

Per això cal que tots nosaltres ens deixem portar per aquest nou esperit de patriotisme, de servei i responsabilitat. Cal que participem en aquesta tasca, treballant més dur, i cal que ens preocupem no solament per nosaltres mateixos sinó també pels altres. Recordem que si aquesta crisi financera ens ha ensenyat alguna cosa és que no podem tenir una economia pròspera si la gent del carrer pateix. En aquest país l'èxit i el fracàs els vivim com una sola nació, com un sol poble.

Hem de resistir la temptació de tornar a caure en el mateix partidisme, en la petitesa i en la immaduresa que ha enverinat la nostra política durant tant de temps. [...] I a tots aquells americans dels qui encara he de guanyar-me el seu suport: potser no he obtingut el vostre vot, però sento les vostres veus, necessito la vostra ajuda i també seré el vostre president.

Parlo a tots aquells que aquesta nit ens veuen des de més enllà de les nostres costes, des de parlaments i palaus, a aquells que s'ajunten al voltant de les ràdios en els racons més oblidats del món: les nostres històries són diverses, però el nostre destí el compartim, i ara arriba una nova albada per al lideratge d'Amèrica.

I a aquells, a aquells que enfonsarien el món: us vencerem. A aquells que cerquen la pau i la seguretat: us donem suport. I a aquells que es demanen si el far dels Estats Units encara il·lumina tan fort: aquesta nit hem demostrat, una vegada més, que la força autèntica de la nostra nació prové no del poder de les nostres armes, ni de la magnitud de la nostra riquesa, sinó del poder durador dels nostres ideals: la democràcia, la llibertat, l'oportunitat i l'esperança ferma.

Perquè aquest és el veritable esperit d'Amèrica: que Amèrica pot canviar. La nostra unió pot ser perfeccionada. Allò que ja hem assolit ens dona esperança per a tot allò que podem i hem d'aconseguir demà. [...]

Aquest és el nostre moment. Aquest és el nostre temps: posar la nostra gent a treballar una altra vegada i obrir les portes de l'oportunitat per als nostres fills; restablir la prosperitat i promoure la causa de la pau; reclamar el somni americà i reafirmar aquesta veritat fonamental: que entre molts, en som un; que mentre respirem, esperem; i que allí on ens trobem amb el cinisme, amb el dubte i amb aquells que ens diuen que no podem, nosaltres respondrem amb aquest credo etern que convoca l'esperit de la gent: Sí que podem.

Gràcies, que Déu us beneeixi i que vulgui beneir els Estats Units d'Amèrica.

Discurs pronunciat per Barack Obama després de ser elegit president dels Estats Units d'Amèrica. Chicago, 4-11-2008 (fragment, text adaptat).

Antologia: El text predictiu

Predicció meteorològica (text predictiu científic)

Estat del cel. Cel cobert arreu, molt ennuvolat. Al centre del dia la nuvolositat es trencarà transitòriament.

Precipitacions. S'esperen precipitacions generals. Al litoral, al prelitoral, al quadrant nord-est, a la Catalunya central i al vessant sud del Pirineu i Prepirineu, sobretot l'oriental, seran d'intensitat entre feble i moderada en general però localment fortes, i acumularan quantitats molt abundants i puntualment extremadament abundants (més de 100 mm en 24 hores). A la resta del país les precipitacions seran d'intensitat entre feble i moderada i acumularan quantitats entre poc abundants i abundants. Les precipitacions podran anar acompanyades de fang arreu i de tempesta al litoral. La cota de neu se situarà de matinada al voltant de 2.000 metres al Pirineu occidental i 2.200 al sector oriental i al llarg del dia pujarà arreu fins als 2.600 metres.

Temperatures. Temperatures mínimes similars o lleugerament més altes; rondaran entre 7 i 12 °C al Pirineu i Prepirineu, entre 9 i 14 °C a la depressió Central, entre 10 i 15 °C al prelitoral i entre 12 i 17 °C al litoral. Per la seva banda, les temperatures màximes seran semblants o lleugerament inferiors i arribaran a valors de 8 a 13 °C al Pirineu, de 10 a 15 °C al Prepirineu i depressió Central i de 13 a 18 °C a la resta de Catalunya. Hi haurà poca oscil·lació tèrmica entre el dia i la nit.

Visibilitat. Entre regular i dolenta arreu del país, amb nombroses boires a les muntanyes i zones elevades. Al centre del dia millorarà momentàniament.

Vent. Bufarà arreu vent de component sud i est entre flux i moderat amb cops forts. A zones elevades, però, bufarà moderat amb cops entre forts i molt forts, sobretot al Pirineu.

Font: Meteocat.

Horòscop (text predictiu no científic)

Aquari: 20 gener - 18 febrer. No deixis que els problemes personals influeixin en el teu rendiment a classe. En cas contrari, tindràs greus problemes per enllestir la feina. Si canvies d'actitud s'obriran noves oportunitats i la teva posició millorarà.

Peixos: 19 febrer - 20 març. Els teus millors amics et reclamaran més atencions. Si els escoltes podràs endevinar què els passa i els ajudaràs.

Àries: 21 març - 20 abril. Hauràs de buscar la manera de resoldre els teus problemes sense perjudicar ningú.

Taure: 21 abril - 20 maig. Avui tindràs més obligacions de les habituals. Fes tot el possible perquè això no afecti la teva vida quotidiana; en cas contrari, els problemes es multiplicaran.

Bessons: 21 maig - 20 juny. Comença a moure't per aconseguir el que desitges. No esperis sempre l'ajut dels altres, primer de tot has de lluitar per tu mateix.

Càncer: 21 juny - 22 juliol. Si observes atentament el teu entorn veuràs una persona que t'aprecia de manera especial. Establireu una amistat que t'ajudarà a superar les dificultats futures.

Lleó: 23 juliol - 22 agost. No siguis egoista i ajuda les persones que t'envolten sempre que ho necessitin. D'aquesta manera aconseguiràs l'estimació i el suport dels altres. Si algun cop no esteu d'acord en alguna qüestió, parleu i resoldreu el que us preocupa.

Verge: 23 agost - 22 setembre. Si busques gent seriosa, hauràs d'explorar nous horitzons. Mou-te i arrisca't, aconseguiràs tot allò que et proposes.

Balança: 23 setembre - 22 octubre. Tota la teva atenció se centrarà en els afers escolars, ja que potents forces activaran tot el que està relacionat amb la feina.

Escorpió: 23 octubre - 21 novembre. La lluna d'aquests dies portarà canvis molt importants a la teva vida, tant en l'amistat com en el terreny de la feina.

Sagitari: 22 novembre - 20 desembre. No desconfiïs de les persones que tens a prop. Es demostrarà que les teves sospites no tenen fonament i són injustes. La manca de confiança et portarà a l'aïllament i la solitud.

Capricorn: 21 desembre - 19 gener. La teva economia no passarà pel seu millor moment els pròxims dies, però no et desesperis. Si busques solucions les trobaràs i superaràs els moments difícils.

Antologia: El text instructiu

Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2)

Instruccions per a la cerca en línia

El DIEC2 a Internet permet dos tipus de cerca: la *consulta bàsica* i la *consulta avançada*.

- 1) La consulta bàsica permet de veure la llista de les entrades que compleixen la condició de cerca seleccionada i els articles a què corresponen aquestes entrades.
- 2) La consulta avançada permet introduir diversos filtres.

1. Consulta bàsica

Si volem consultar un article determinat del diccionari, escriviu a la casella ENTRADA A CERCAR el mot que voleu consultar i seleccioneu la condició de cerca **Coincident**. Obtindreu l'article sol·licitat.

Per a obtenir una llista d'entrades que compleixen una mateixa condició de cerca, escriviu a la casella ENTRADA A CERCAR la cadena de caràcters que voleu cercar i seleccioneu una condició de cerca.

Les condicions de cerca poden ser:

- a) **Coincident**. El programa buscarà les unitats que coincideixin amb l'element que es vol cercar.
- b) **Començada per**. El programa buscarà les unitats que tinguin al començament els caràcters introduïts.
- c) **Acabada en**. El programa buscarà les unitats que tinguin al final els caràcters introduïts.
- d) **En qualsevol posició**. El programa buscarà totes les unitats que continguin els caràcters introduïts. Aquesta condició de cerca inclou les condicions a, b i c.
- e) **No començada per**. El programa buscarà les unitats que no tinguin al començament els caràcters introduïts.
- f) **No acabada en**. El programa buscarà les unitats que no tinguin al final els caràcters introduïts.
- g) **Que no contingui en cap posició**. El programa buscarà totes les unitats que no continguin els caràcters introduïts. Aquesta condició de cerca inclou les condicions e i f.

La cerca no distingeix les majúscules, els accents ni altres signes gràfics com la dièresi, el guionet dels afixos, etc.

Al costat esquerre de la pantalla apareixerà la llista de les entrades del diccionari que compleixen les condicions que heu establert. Podeu imprimir-la o copiar-la i desar-la en un arxiu.

A la banda dreta apareixerà l'article corresponent a la primera entrada de la llista. També podeu imprimir-lo o copiar-lo i desar-lo en un arxiu. Si cliqueu sobre qualsevol altra entrada de la llista de l'esquerra, obtindreu, a la banda dreta, l'article corresponent.

2. Consulta avançada*

Si voleu fer una consulta més complexa, feu clic sobre l'opció CONSULTA AVANÇADA. El programa us mostrarà una plantilla amb els paràmetres de filtratge, que són, entre d'altres:

ENTRADA o SUBENTRADA A CERCAR. CATEGORIA GRAMATICAL (llista desplegable). LLENGUA D'ORIGEN (llista desplegable). ÀREA TEMÀTICA (cal seleccionar-ne una al requadre de l'esquerra i clicar en el botó **afegeix**; si en trieu una per error, hi ha l'opció **esborra**). DEFINICIÓ. Escriviu el mot o la cadena de caràcters que voleu cercar i seleccioneu una condició de cerca.

El programa buscarà les definicions que corresponguin als vostres criteris de cerca en cada cas.

Institut d'Estudis Catalans [en línia], <<http://dlc.iec.cat/instruccions.html>> (text adaptat).

* Hi ha d'altres opcions de consulta avançada (marca valorativa, informació morfològica...) que podeu consultar a la pàgina web de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) que teniu a sobre d'aquesta nota.

Antologia: El text argumentatiu

La independència de la ciència

Hi ha moltes qüestions que ens interessin com a societat i que tenen algun tipus de component científic o que requereixen la participació d'experts. Entre les grans qüestions hi podem destacar exemples que tenen a veure amb el clima. Fa més de 30 anys, un grup d'investigadors van descobrir que la capa d'**ozó** de l'**estratosfera**, i que protegeix dels raigs ultraviolats, s'estava afeblint i que es produïa un forat de dimensions creixents al pol Sud. Van descobrir que els gasos que es fan servir en els frigorífics reaccionaven amb l'ozó i el destruïen. Per aquesta descoberta van rebre el premi Nobel de química el 1995. Però, sobretot, havien **propiciat** la posada en marxa d'un moviment internacional que el 1987 va arribar a l'aprovació del **Protocol** de Mont-real per a la reducció de la producció d'aquests gasos. Les darreres notícies ens diuen que el forat de la capa d'ozó s'està reduint.

[...] Els indicis que la nostra activitat i, sobretot, l'ús de combustibles fòssils té efectes sobre els equilibris climàtics van portar les Nacions Unides, l'any 1986, a posar en marxa una gran consulta científica per recollir les dades més fiables sobre l'existència d'un canvi climàtic, les seves causes, els possibles escenaris de futur i les formes de **mitigar** els seus efectes.

Les seves conclusions han estat cada cop més clares, però xoquen amb interessos i amb grups polítics que pensen que les solucions poden afectar el benestar de la societat que governen. [...] Però la consciència global del problema s'està imposant.

Per aquestes raons, en molts països s'han creat vies de consulta de l'opinió científica. Als països anglosaxons existeix la figura del *chief scientist*, una persona amb formació científica que informa de manera sistemàtica de les decisions preses pels ministeris. Els informes d'aquests experts són sovint públics i permeten formar una opinió pública informada.

[...]

A Espanya aquest tipus de reflexió és poc freqüent. En els casos d'algun desastre es busca a corre-cuita algun expert o es forma algun comitè que analitzi un problema i proposi alguna solució. I, sobretot, que permeti que es calmi la situació. Va passar amb l'enfonsament del *Prestige*, amb la crisi de les vaques boges o ara amb l'Ebola. Quan la crisi passa, cadascú torna al seu lloc i els científics se n'obliden.

[...]

És possible que hi hagi algú a qui el preocupi una presència excessiva de científics a prop dels llocs de decisió. Els grups d'experts no tenen una legitimació democràtica i no es poden convertir en un nou poder dins de la societat. Les decisions les han de prendre els ciutadans i els que han estat escollits per ells.

D'altra banda, recentment hi ha una tendència a posar en marxa sistemes que controlin la forma com es du a terme la ciència i les conclusions que se'n dedueixen. És una pràctica habitual que els **poders públics** decideixin les prioritats del finançament de la recerca, l'existència de regulacions ètiques i de seguretat o les maneres com s'apliquen els seus resultats.

Però una societat democràtica ha de prendre les seves decisions sobre la base de la millor informació científica i això únicament es pot aconseguir si es compta amb l'existència d'una comunitat científica potent i que pugui fer sentir la seva veu de forma lliure i independent.

Pere Puigdomènech, «La independència de la ciència». *El Periódico de Catalunya*, 22-11-2014
(fragment, text adaptat).

ozó: gas que absorbeix la radiació ultraviolada.

estratosfera: capa de l'atmosfera terrestre on la temperatura creix amb l'altitud.

propiciar: afavorir.

protocol: document on es recullen les resolucions d'un congrés o d'una conferència.

mitigar: fer menys viu, menys intens.

poders públics: conjunt dels poders de l'Estat que ens governen.

Antologia: El text argumentatiu

Sigueu amables i viureu més (i més bé)

Simpatia, generositat, **empatia** i comprensió. Barregeu bé aquests ingredients i serviu-ho amb amor. El resultat? Amabilitat per afrontar el dia, la nit i la vida mateixa. En un moment crucial com el que vivim actualment, amb la incertesa present en cada racó, nombrosos experts reivindiquen l'amabilitat com un dels valors que ens ajudaran a afrontar el futur amb garanties. Ser amables ens pot alliberar de temors i angoixes, com ja va posar de manifest la psicòloga de la Universitat de Califòrnia Sonja Lyubomirsky quan va afirmar que els actes amables creen en la vida quotidiana un sentiment de felicitat més gran.

[...] Però sent amables no només serem més feliços, també serem més forts i més sans, a banda d'experimentar una sensació agradable de benestar i plaer gràcies al fet que el nostre cervell malgastarà **endorfines**, les conegudes popularment com hormones de la felicitat. I atès que l'amabilitat s'encomana [...] es converteix en un dels impulsors més eficaços de cohesió social. Així, l'amabilitat acaba creant societats més unides, respectuoses i solidàries, enèrgiques davant l'adversitat i capaces de gestionar les dificultats. [...] Ser amables pot ajudar-nos a superar la crisi igual, o més, que les reformes constitucionals [...] o les retallades en ajuts socials i assistencials. [...]

L'any 2003 un estudi va permetre als experts valorar la influència de les emocions positives en la nostra salut. Més de 300 voluntaris hi van participar. Com a primer pas es va avaluar la tendència a expressar emocions positives. Després, se'ls va administrar el virus del refredat comú. Els investigadors van concloure que les persones amb un estil emocional positiu tenien un risc menor de contreure el refredat. I altres estudis reafirmen, en negatiu, aquestes teories: la **ira**, l'ansietat o l'estrès s'han demostrat altament perjudicials per a la nostra salut. I per bé que no n'és el remei, ja ningú no posa en dubte que les persones que despleguen emocions positives tenen més probabilitats d'enfrontar-se amb èxit a malalties com el càncer. [...]

L'amabilitat és l'aliada perfecta per suportar el dolor o atenuar l'ansietat, perquè el nostre estat d'ànim i la nostra actitud milloren. L'amabilitat apunta, doncs, com un soci immillorable. Tot i que no val ni un euro, posar en pràctica l'amabilitat suposa un gran avenç pel que fa a medicina **preventiva**. És un valor segur que no està exposat als **vaivens** dels mercats i que amb la crisi no s'ha de retallar. [...]

Ser una persona amable i generosa et fa percebre els altres d'una manera positiva i fomenta la col·laboració. [...]

Una persona amable és admirada, estimada i respectada. És un tresor per als qui l'envolten i una font segura de benefici per a l'empresa. Un estudi (2011) entre 272 executius conclouia que les persones amb més emocions positives eren considerades més productives i tenien sous més alts. No és més bon cap qui imposa la por o més bon empleat qui s'instal·la en la submissió. El millor sempre és el que ha treballat un esperit positiu, perquè converteix els individus en un equip, és resolutiu, ràpid i segur, [...] respecta els altres i és respectat, perquè ni se'l tem, ni se'l menysprea i perquè ofereix amabilitat i en rep dels altres.

Carmen Grasa, «Sigueu amables i viureu més (i més bé)». Article publicat a ES-, suplement de *La Vanguardia*, 29-11-2011 (extracte, text adaptat).

empatia: facultat de comprendre les emocions i els sentiments dels altres, identificant-nos amb ells.

endorfina: hormona que actua en el sistema nerviós i produeix una sensació de benestar.

ira: irritació violenta, agressiva.

preventiu: es diu d'allò que es fa per tal de prevenir, d'evitar alguna cosa.

vaivé: moviment alternatiu en dos sentits oposats.